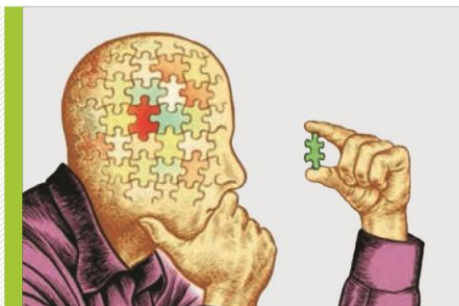

سوالات درس سوم تحلیل فرهنگی

درس سوم

چگونگی تحلیل فرهنگی

سوالات:

- ۱- مطالعات فرهنگی را تعریف کنید؟
- ۲- هدف از مطالعات فرهنگی چیست؟
- ۳- چه مسائلی مورد توجه مطالعات فرهنگی است؟
- ۵- مطالعات فرهنگی به دنبال چیست؟
- ۶- سواد در عصر جدید چگونه تعریف می شود؟
- ۷- منظور از سواد فرهنگی چیست؟
- ۸- فردی بی سواد فرهنگی چه ویژگی هایی را دارد؟
- ۹- سواد فرهنگی چه تاثیری بر افراد دارد؟
- ۱۰- منظور از رویکرد فرهنگی چیست؟
- ۱۱- در رویکرد فرهنگی اصالت و اولویت ها با چیست؟
- ۱۲- قدرتمندترین عنصر فرهنگ چیست؟
- ۱۳- فرق بین انسان ها و فرهنگ ها چیست؟
- ۱۴- تحلیل فرهنگی را تعریف کنید؟
- ۱۵- در تحلیل فرهنگی هدف چیست؟
- ۱۶- تفاوت تحلیل فرهنگی با مطالعات فرهنگ و مطالعات فرهنگی چیست؟

خلاصه مباحث:

* بررسی سطوح فرهنگ

جهت انجام مطالعات فرهنگی و با تحلیل فرهنگی، نیازمند سطح بندی فرهنگ و آشنایی با مولفه های هر سطح هستیم. لذا قبل از وارد شدن به مبحث تشریح راههای بررسی فرهنگ که در درس سوم کتاب تحلیل فرهنگی مطرح شده است، لازم هست با تقسیم بندی فرهنگ به لحاظ سطوح آن آشنا شویم.

♦ سطوح فرهنگ عبارتند از :

۱_ سطح فراملی (بین المللی)

۲_ سطح ملی (ایران)

۳_ سطح منطقه ای و محلی (خرده فرهنگها)

در ادامه به تشریح مختصر هریک از سطوح میپردازیم.

* فرهنگ فراملی

فرهنگها به طرق مختلف به فرهنگهای دیگر راه می یابند نظیر :

(تبادلات، تعاملات، مبادلات، جنگ، همجواری و..)

عبارت دیگر صادرات و واردات فرهنگی بین جوامع صورت میگیرد.

فرهنگ و مولفه های آن برای جهانی شدن دارای اهمیت بالایی است.

هرچند ممکن است حوزه ها و دامنه ها و جهت گیری تاثیر گذاری و تاثیر پذیری در سطح جهان برای همه فرهنگها یکسان نباشد، بندرت اتفاق میافتد که فرهنگی از عرصه این تاثیرات، بدور باشد.

لذا بررسی این سطح از فرهنگ در مطالعات و تحلیل فرهنگی مهم است.

* فرهنگ ملی (ایران)

در شکل گیری فرهنگ کنونی ایران سه عنصر مهم هستند :

۱_ عناصر فرهنگی ایران باستان

۲_ عناصر فرهنگی دین اسلام

۳_ عناصر فرهنگی غربی

♦ تجربه تاریخی ایران نشان میدهد که فرهنگ عمومی این کشور از عناصر سه گانه فوق متاثر بوده است. و روی هم افتادن لایه های تمدنی گوناگون، برخوردها و چالشهای سه فرهنگ ایران باستان و فرهنگ اسلامی و فرهنگ غربی در داخل ایران را موجب گشته است. و در عصر حاضر نیز با وجود گذر زمانهای

بسیار از ترکیب این عناصر سه گانه، هنوز هم شاهد چالشها و حتی در مواردی تقابلهای این فرهنگها در داخل ایران هستیم.

با وجود ای مسایل و همچنین وجود خرده فرهنگها و اقوام و اقلیتها، وجود انسجام بالا و یکدستی فرهنگی در سطح کلان قابل مشاهده است و این از نکات برجسته فرهنگ ایرانی بشمار می آید.

* خرده فرهنگها

◆ تعریف خرده فرهنگ :

شیوه زندگی یک گروه درون یک فرهنگ بزرگتر است که از یکسو با فرهنگ پیرامونش همسان است و از سوی دیگر از آن متمایز است.
خرده فرهنگها را میتوان به سه دسته کلی تقسیم بندی نمود :
اقوام، صنوف و سازمانها.

* مسایل اجتماعی و فرهنگی چگونه بررسی میشوند؟

کتاب درسی برای بررسی مسایل فرهنگی و اجتماعی سه شیوه را معرفی نموده است :

۱_ مطالعات فرهنگی

۲_ داشتن سواد فرهنگی و استغاده از آن

۳_ تحلیل فرهنگی.

برای استفاده از هر یک از روشها و حوزه های مطالعاتی فوق داشتن رویکرد فرهنگی لازم هست.

* مطالعات فرهنگی

◆ تعریف (کتاب) : بررسی انتقادی دو حوزه فرهنگ عمومی و زندگی روزمره جهانهای اجتماعی معاصر.

◆ هدف مطالعات فرهنگی : شناسایی نقاط قوت و ضعف فرهنگ تا بتوانند زندگی روزمره را انسانی تر نمایند. (این یکی از اهداف والای هر نوع مطالعه و پژوهش در حوزه علوم انسانی بشمار می آید)

◆ عوامل موثر بر فرهنگ که مورد توجه مطالعات فرهنگی است :

گسترش فناوری های ارتباطی، تنوع و تعدد رسانه های جمعی و شبکه های اجتماعی و حضور و تاثیر بالای آنها بر زندگی و فرهنگ جامعه، و همچنین حضور و تعامل رسانه ها در نهادهای اجتماعی مانند خانواده، اقتصاد، سیاست و...

◆ موضوعات بررسی شده در مطالعات فرهنگی :

مهاجرت، خرده فرهنگها، اختلافات فرهنگی، تعاملات فرهنگی بین المللی و همچنین کشف مناسبات فرهنگ با نژاد، جنسیت، طبقه، زبان، مذهب، قدرت و...

◆ انتقاد اصلی حوزه مطالعات فرهنگی : این است که نظام سرمایه داری معاصر به فرهنگی مادی و کالایی شده تبدیل شده است. و نیاز به بازنگری و بازاندیشی دارد. (انتقاد به کالایی و مصرفی شدن فرهنگ غرب در کتاب جامعه مصرفی ژان بودریار فرانسوی مطرح شده است.)

* سواد فرهنگی

◆ در عصر جدید به مجموعه دانشهایی که توان برقراری ارتباط با پدیده ها را در انسان ایجاد نماید، سواد گفته میشود. که سواد فرهنگی نمونه ای از این تواناییهاست.

◆ شاخص میزان و نقش فرد در جامعه چیست؟ سواد فرهنگی است. هر جامعه ای که به برای مشارکت افراد اهمیت قابل است، زمینه توسعه سواد فرهنگی را فراهم مینماید.

◆ ارتباط سواد فرهنگی با کتابخوانی : بین ایندو رابطه مستقیم و تنگاتنگی هست. هرچه میزان کتابخوانی فرد بیشتر باشد ، از سواد رسانه ای و فرهنگی بالاتری برخوردار است.

◆ نشانه دارا بودن سواد فرهنگی چیست؟ اگر در برابر تصاویر و پیامهای هشدار محیط زیست عکس العمل مناسب نشان دهد، دارای سطحی از سواد فرهنگی است.

مثلا اگر از ریختن زباله در جاده خودداری نماید.

اگر شیر آب را اضافی باز نگذارد.

اگر میزان استفاده از خوروی تک سر نشین را در مواقع غیر ضروری کاهش دهد و اعمالی نظیر اینها نشانه وجود سواد فرهنگی در فرد است.

* رویکرد فرهنگی

◆ معنی رویکرد : توجه و روی آوردن، موضع گیری ، جهت گیری نسبت به موضوعی خاص.

رویکرد به ما میگوید در تنظیم برنامه های خود باید به کدام سو حرکت کنیم.

در رویکرد فرهنگی هر جامعه اولویت با ارزشهای همان جامعه است.

مثال : ارزشهای یک کشور علم و آگاهی است.

ارزشهای کشور دیگر خرافه و اسطوره و رمالی و فال بینی.

◆ افراد در بررسی پدیده های فرهنگی در هر یک از این جوامع ، نظرات متفاوتی خواهند داشت.

◆ تفاوت انسانها و فرهنگها با هم مربوط به تفاوت در ارزشها و باورهای آنهاست. انسانهای موفق دارای باورهای متعالی و پیش برنده هستند و بالعکس.

* تحلیل فرهنگی

تحلیل فرهنگی الگوی مناسبی برای نحوه کاربست نظریه های فرهنگی در موضوعات و مسایل زندگی روزمره در جهان معاصر است.

تحلیل فرهنگی موضوعات متنوعی را بررسی میکند. مانند :

زندگی و مرگ چهره های مشهور، برگزاری جشنواره های بین المللی ، باز آفرینی شهری ، مسایل نژادی و قومی، سریالهای عامه پسند و شیوه استفاده از تلفنهای همراه و.....

در پس خردترین حوادث و جریانهای زندگی روز مره ، نقش سازوکارهای فرهنگی کلان قابل مشاهده است. که تحلیل فرهنگی بدنبال بررسی خود پدیده ها و ریشه های فرهنگی آنهاست.

* تفاوت <تحلیل فرهنگی> با <مطالعه فرهنگی> و <مطالعات فرهنگی>.

◆ کار مطالعه فرهنگی صرفا توصیفی است. ویژگی های فرهنگ را همانگونه که هستند بررسی و بیان مینماید.

◆ مطالعات فرهنگی : کار این حوزه بررسی انتقادی فرهنگهاست.

ویژگیهای فرهنگی که در مطالعه فرهنگ حاصل شده است را مورد نقد و ارزیابی قرار میدهد.

◆ تحلیل فرهنگی : کار این بخش ایجاد فهم فرهنگی از پدیده هاست..از یافته های دو حوزه قبلی استفاده مینماید تا به علل وجودی پدیده فرهنگی پی برده و پدیده ها را تجزیه و تحلیل مینماید.